

Naturvärdesinventering

Lekaryd

Inför ny detaljplan inom fastighet Lekaryd 3:21 i Alvesta kommun, Kronobergs län

Alvesta
kommun

scopu

Om dokumentet

Detta dokument redogör för naturvärden inför ny detaljplan inom fastigheten Lekaryd 3:21 i Alvesta kommun, Kronobergs län.

Dokumentet ska fungera som underlag i den fortsatta processen.

Naturvärdesinventeringen har utförts enligt svensk standard SS 199000:2023.

Beställare

Alvesta kommun

Organisationsnummer: 212000-0639

Johan Karlsson, planarkitekt

johan.karlsson2@alvesta.se

0472-150 00 (växel)

Utförare

Ecogain AB

Organisationsnummer: 556761-6668

info@ecogain.se

010-4059000

2025-06-27

Ecogains uppdragsnummer: 1022595

Utredningen har genomförts: mars–juni 2025

Omslagsbild: Okarterad bäck som rinner genom inventeringsområdet.

För bakgrundskartor i rapporten gäller © Lantmäteriet.

Följande ingår i leveransen

1. Digital rapport som pdf-fil (detta dokument).
2. Strukturerade geodata över följande:
 - Naturvärdesbiotoper och övriga biotoper
 - Landskapsområden (inklusive värdelandskap)
 - Kartläggningsområde

Geodata levererades 2025-06-27

Fynd av värdearter och invasiva främmande arter som gjordes under inventeringen kommer att rapporteras till Artportalen under juni 2025.

Följande personer har medverkat i inventeringen

Jonatan Strandberg – Projektledning, inventering och rapportskrivning. Jonatan är landskapsvetare med mångårig erfarenhet av naturvärdesinventeringar enligt svensk standard med fördjupade kunskaper om lavar, särskilt skyddsvärda träd och kulturhistoriska miljöer i södra Sverige.

Bafraw Karimi – Rapportskrivning. Bafraw är ekolog med inriktning på miljöförändringar och deras påverkan på biologisk mångfald.

Marlene Liden - Kvalitetsgranskning. Marlene är disputerad ekolog och senior konsult med mångårig erfarenhet av naturvärdesbedömningar samt expertis inom bevarandebiologi och naturvårdande skötsel.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	4
1 Inledning	5
1.1 Om uppdraget.....	5
1.2 Syfte med naturvärdesinventeringen	5
1.3 Metodik.....	5
2 Inventeringsresultat.....	7
2.1 Kort om inventeringsområdet.....	7
2.2 Kända naturvärden	7
2.3 Inventeringsområdets naturmiljöer.....	9
2.4 Naturvärdesbiotoper	13
2.5 Övriga biotoper	13
2.6 Landskapsområden	15
2.7 Arter	17
3 Samlad bedömning	19
4 Referenser	21

Bilagor

Bilaga A: Metodik

Bilaga B: Naturvärdesbiotoper

Bilaga C: Övriga biotoper

Bilaga D: Landskapsområden

Bilaga E: Artförteckning

Sammanfattning

Alvesta kommun arbetar med att ta fram en ny detaljplan inom kommunens fastighet Lekaryd 3:21 och undersöker möjligheterna för etablering av parkering samt övernattning. För att ha kartlägga naturvärdena i det berörda området har Ecogain AB utfört en naturvärdesinventering i ett inventeringsområde på tre hektar. Naturvärdesinventeringen utfördes enligt svensk standard SS 1999000:2023 med fältnivå detalj och naturvärdesklass 1–4.

Inventeringsområdet utgörs av en sluttning, en bäcksänka och en mindre platå som domineras av skogsmark. Den sluttande terrängen utgörs av sandig morän på berggrund av granit. Största delen av skogsmarken utgörs av ungskog som planterats efter orkanen Gudruns stormfällning år 2005 och skogen brukas med moderna skogsbruksmetoder. Ett vattendrag i form av en bäck rinner från norr till söder genom den västra delen av området och ansluter till ett dike på andra sidan vägen i söder genom en vägtrumma.

Totalt avgränsades tre naturvärdesbiotoper i inventeringsområdet. Naturvärdesbiotoperna utgörs av en sumpskog, ett mindre bestånd av äldre barrskog där sentida skogsbruksåtgärder utförts och av bäcken. Spår av direkt mänsklig påverkan saknas i sumpskogen och i bäcken men finns indirekt i form av kalavverkningar och anlagd väg i de intilliggande miljöerna.

Ett fåtal värdearter noterades under inventeringen. De är främst knutna till tall- eller grandominerade kontinuitetsskogar. Dessa värdearter påträffades framför allt inom de avgränsade naturvärdesbiotoperna.

Den största delen av inventeringsområdet utgörs av låga naturvärden i form av ung produktionsskog. De naturvärden som identifierats är belägna i inventeringsområdets västra del. Andelen naturvärden i inventeringsområdet är hög i jämförelse med det omgivande landskapet i norr och söder, men något lägre i jämförelse med jordbrukslandskapet västerut och ett kluster av kontinuitetsskog i det kuperade skogslandskapet en till fem kilometer österut.

1 Inledning

1.1 Om uppdraget

Alvesta kommun undersöker möjligheten att etablera parkering samt övernattningsmöjligheter inom del av fastigheten Lekaryd 3:21 i Alvesta kommun, Kronobergs län. För att detaljplanen ska kunna utformas på ett sätt som tar hänsyn till högre naturvärden behövs underlag i form av en naturvärdesinventering. Projektområdet är beläget i östra delen av Lekaryd, cirka 3 kilometer norr om tätorten Alvesta.

För att insamla det efterfrågade underlaget har Ecogain under 2025 naturvärdesinventerat de delar av fastigheten Lekaryd 3:21 som omfattas av detaljplanen. Inventeringsområdet är cirka 3 hektar. Resultat av fältbesök och annan kunskapssammanställning presenteras i denna rapport.

1.2 Syfte med naturvärdesinventeringen

Syftet med en naturvärdesinventering är att identifiera, avgränsa, beskriva och värdera mark- och vattenområden efter deras betydelse för biologisk mångfald. Med begreppet naturvärde menas i det här sammanhanget särskild betydelse för biologisk mångfald. Naturvärdesinventeringen ska fungera som kunskapssammanställning och vägledning i arbetet med detaljplanen och fastighetsutvecklingen.

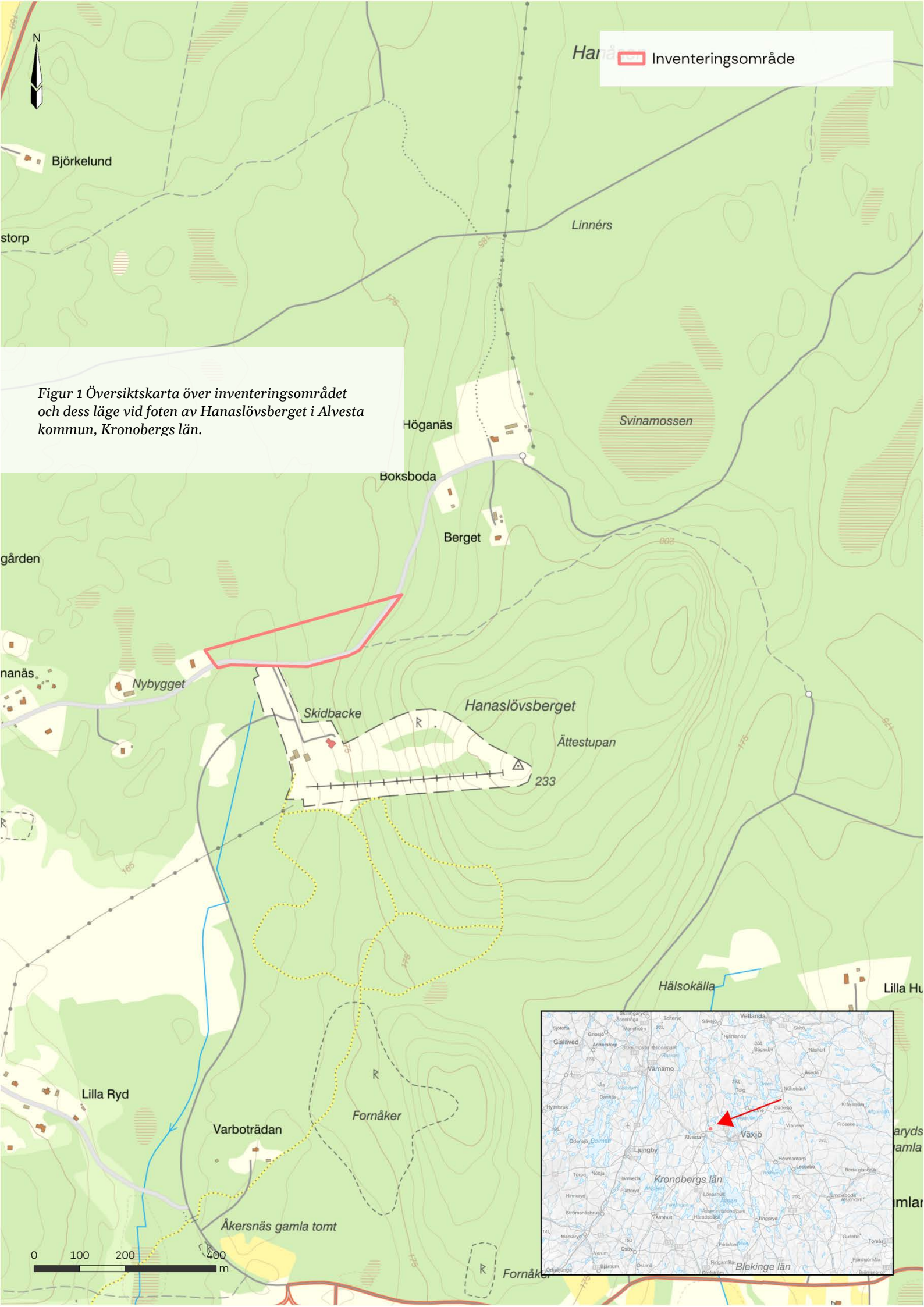
1.3 Metodik

Naturvärdesinventeringen utfördes enligt svensk standard SS 1999000:2023 (SIS 2023). Naturvärdesinventeringen gjordes med detaljeringsgrad detaljerad, vilket innebär att biotoper ned till en storlek av 0,01 hektar eftersöktes och kartlades i fält. Naturvärdesbiotoper avgränsades och bedömdes till naturvärdesklass 1–4. Området besöktes i fält vid två tillfällen under april 2025.

Naturvärdesinventeringen utfördes med följande tillägg:

Detaljerad redovisning av artförekomst. Tillägget innebär att artfynd har koordinatsatts med hög noggrannhet. Det gäller fynd av fridlysta arter, rödlistade arter och övriga värdearter samt invasiva främmande arter. Arter eftersöktes i den utsträckning det behövdes för att kunna göra en säker naturvärdesbedömning och avgränsning av naturvärdesbiotoper.

För utförligare beskrivning av metodiken enligt SS 199000:2023, se bilaga A.

2 Inventeringsresultat

2.1 Kort om inventeringsområdet

Inventeringsområdet är beläget vid foten av Hanaslövsberget och utgör norra delen av fastigheten Lekaryd 3:21. Fastigheten ligger cirka tre kilometer norr om tätorten Alvesta i Alvesta kommun, Kronobergs län (figur 1). Markförhållandena utgörs av sandig morän på sur berggrund av granit som sluttar svagt med bitvis brantare avsnitt (SGU 2025). Inventeringsområdet är till största del trädbevuxet och består av lövblandad barrskog. Merparten av skogen utgörs av ung produktionsskog som planterats efter stormfällning i samband med stormen Gudrun för tjugo år sedan. I västra delen av fastigheten förekommer äldre skog i form av en sumpskog och ett gallrat barrblandat bestånd med 100–120-åriga granar och tallar. En bäck rinner från norr till söder genom sumpskogen och slutar i en vägtrumma. Vägtrumman leder vidare vattnet i ett dike på andra sidan vägen.

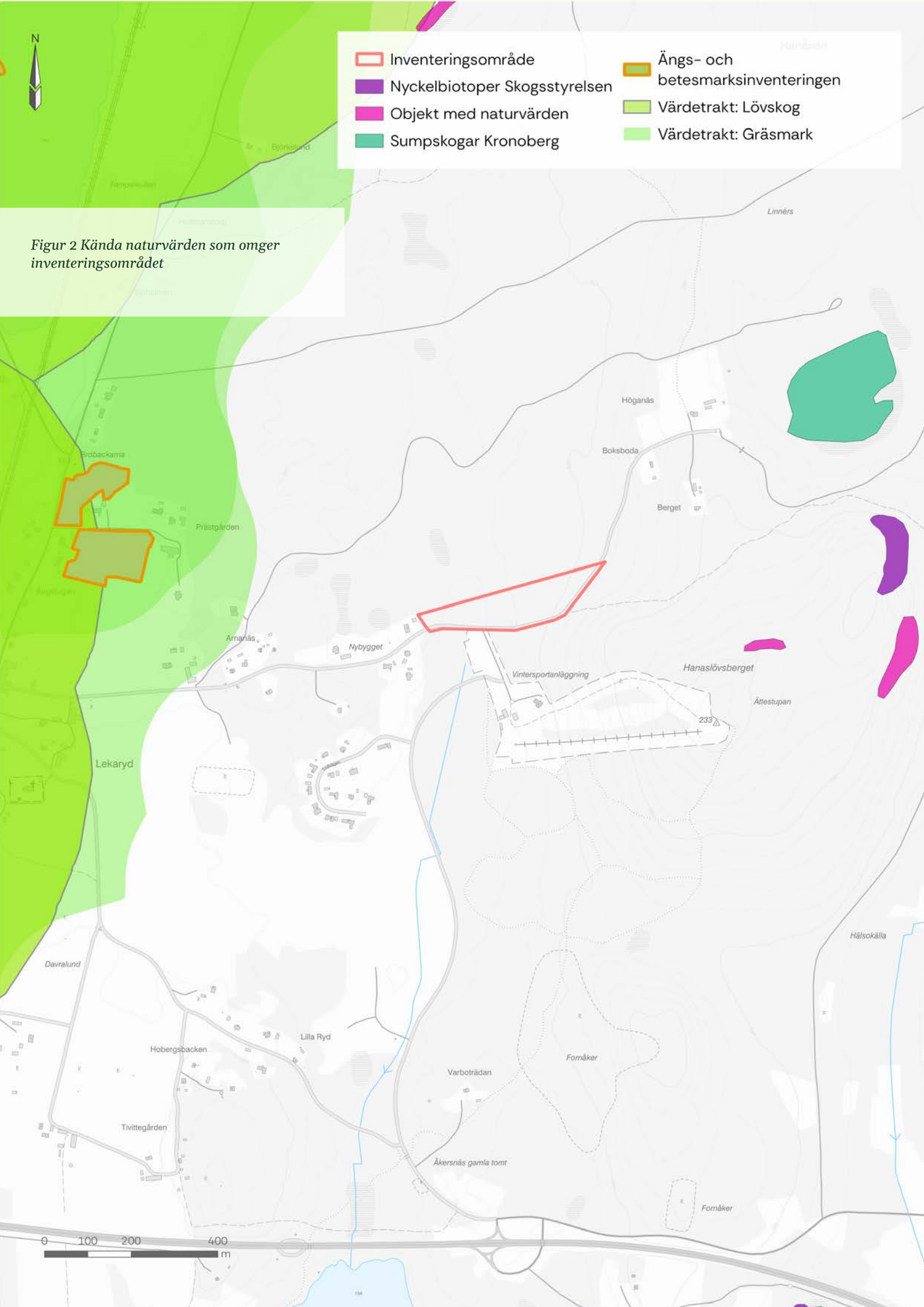
2.2 Kända naturvärden

Inom inventeringsområdet har inga tidigare inventeringar utförts och tidigare kända naturvärden saknas.

Fem hundra meter till en kilometer öster om inventeringsområdet finns ett skogligt biotopskyddsområde på cirka sex hektar som består av äldre naturskogsartad skog dominerat av äldre tallar (se figur 2) (Skogsstyrelsen 2025).

Två kilometer sydöst om inventeringsområdet finns ett 0,8 hektar stort Natura 2000-område utpekat för naturtypen 6510, Slätterängar i låglandet.

Vattendraget som rinner igenom inventeringsområdet omfattades tidigare av strandskydd på 100 meter. Med propositionen Lättnader i strandskyddet – ett första steg 2024/25:102 som träder i kraft den 1 juli 2025 kommer strandskyddet att upphävas i de delar av vattendraget som är smalare än två meter.

2.3 Inventeringsområdets naturmiljöer

Skogsmark

Två tredjedelar av inventeringsområdet utgörs av ungskog av gran och tall som planterats efter att stormen Gudrun fällde den tidigare skogen 2005. Mindre självsådda björkdominerade bestånd har lämnats vid en första röjning (se foton i figur 3). Marken är övervägande fuktig men flera vitmossesänkor utspridda i ungskogen. Enstaka lågor och torrträd finns kvar från stormfällningen men flera delar har markberetts. Resterande tredjedel består av sumpskog, gallrad äldre barrblandskog, lövträdsridåer och spridda 50-åriga skogsekar, sälgar och klibbalar. I sumpskogssluttningen- och bäcksänkan är skogen olikåldrig. Trädåldern hos de äldsta granarna och tallarna överstiger hundra år. I bäcksänkan har ett stort antal träd mer eller mindre välutvecklad sockelbildning och vindfällda grova stammar förekommer rikligt. Den västligaste delen av inventeringsområdet utgörs av en torrare platå med 100–150-åriga granar och tallar samt ett stort antal stubbar och högstubbar från sentida avverkning. Delar av ungskogen och sumpskogen hyser vitmossesänkor i terrängen som fläckvis kan vara torvbildande men ytorna är för begränsade för att räknas som kärr.

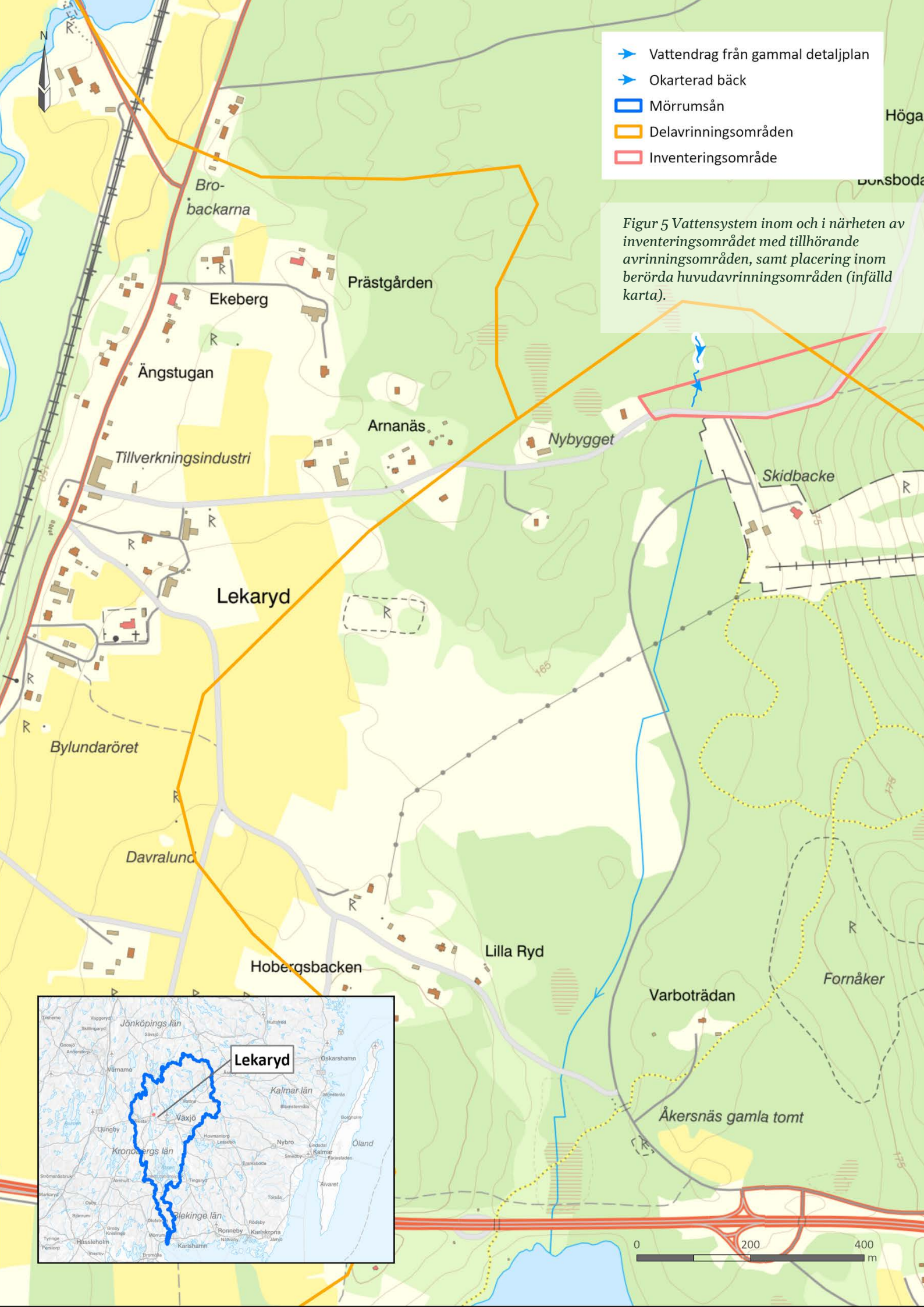
Figur 3 Översta fotot är taget i en del av den barrblandade ungskogen där björk dominerar. Fotot i mitten visar sumpskogen i bäcksänkan med yngre socklade granar och en äldre granlåga till vänster. I det nedre foto syns äldre tall och gran som växer på den torrare platån väster om bäcken.

Vattenmiljöer

Genom inventeringsområdet rinner en bäck (se naturvärdesbiotop 3 i figur 6 samt foto i figur 4) från norr till söder. Bäckens rinner från en okänd källa femhundra meter nordost fastigheten och rinner ut i en vägtrumma som fortsätter i ett äldre dike utanför inventeringsområdet. Diket leder vattnet till sjön Spånen cirka en och en halv kilometer söder om inventeringsområdet. Fastigheten ingår i två delavrinningsområden varav största delen av vattnet rinner av i sjön Spånen. Det nordöstra hörnet av fastigheten rinner av i Dansjön och Lekarydsån en och en halv kilometer nordväst om fastigheten. Huvudavrinningsområdet är Mörrumsån (VISS 2025). I den äldre befintliga detaljplanen finns ett vattendrag utritat utanför inventeringsområdet som bedöms vara samma vattendrag som fortsätter genom inventeringsområdet (se figur 5).

Figur 4 Fotot visar en del av bäcken som rinner genom inventeringsområdet. På flera ställen ligger eller lutar vindfällda döda och levande träd.

2.4 Naturvärdesbiotoper

Naturvärdesinventeringen omfattar naturvärdesklass 1 till 4. I det inventerade området identifierades vid inventeringen 2025 sammanlagt 3 naturvärdesbiotoper; två naturvärdesbiotoper med naturvärdesklass 3 (påtagligt naturvärde) och en naturvärdesbiotop med naturvärdesklass 4 (visst naturvärde).

Naturvärdesbiotoperna finns redovisade översiktligt på karta i figur 6 och beskrivs i detalj i bilaga B. En av naturvärdesbiotoperna har en preliminär bedömning då den dels utgörs av vattenmiljöer som inte inventerats fullständigt under vattenytan och dels för att den inte har inventerats i sin helhet. Den totala arealen av alla naturvärdesbiotoper inom inventeringsområdet är 0,71 hektar, av vilka 0,7 hektar (98,7%) utgörs av skogsmark och 0,1 hektar (1,3%) utgörs av vattenmiljöer (vattendrag). Fördelningen av naturvärdesbiotopernas areal per naturvärdesklass redovisas i tabell 1 nedan.

Tabell 1. Naturvärdesbiotopernas areal per naturvärdesklass i förhållande till den totala arealen av naturvärdesbiotoper (0,71 hektar) samt inventeringsområdets totala areal (3 hektar).

Naturvärdesklass	Areal (hektar)	Andel av den totala arealen av naturvärdesbiotoper (%)	Andel av inventeringsområdets totala areal (%)
3	0,49	69	16,1
4	0,22	31	7,2
Summa	0,71	100	23,3

2.5 Övriga biotoper

Av resterande del av inventeringsområdet bedöms ungskogar, gallrade produktionsskogar, lövträdsridåer och vägar ha ett lågt naturvärde.

Naturvärdesbiotop

Naturvärdesklass 1 - högsta naturvärde

Naturvärdesklass 2 - högt naturvärde

Naturvärdesklass 3 - påtagligt naturvärde

Naturvärdesklass 4 - visst naturvärde

Inventeringsområde

Figur 6. Naturvärdesinventeringen omfattar naturvärdesklass 1-4. Vid naturvärdesinventeringen identifierades 3 naturvärdesbiotoper.

2.6 Landskapsområden

Inventeringsområdet ingår inte i något landskapsområde som bedöms ha speciella värden för någon naturtyp, utan bedöms i sin helhet utgöras av ett så kallat övrigt landskapsområde som har genomsnittliga naturvärden på landskapsnivå (figur 7).

Övriga landskapsområden

Inventeringsområdet ingår i ett övrigt landskapsområde (landskapsområde L1) som karaktäriseras av gran- eller talldominerade skogsbestånd som de senaste 50–60 åren brukats med trakthyggesbruk. Skogsbestånden består av kalhyggen, planterade ungskogar och medelålders, gallrade skogar, med en hög andel av de två förstnämnda typerna. Dessa miljöer hyser låga naturvärden. Spridda i produktionslandskapet finns fragmenterade, mindre lövblandade skogar, sumpskogar och kärr med högre naturvärden. Trots att dessa kan ha en hög grad av naturlighet bedöms de vara för utspridda och till ytan för små för att utgöra ett värdelandskap.

N

Övrigt landskapsområde

Inventeringsområde

Figur 7. Kartan redovisar det Övriga landskapsområde L1 som inventeringsområdet ingår i.

0 150 300 600 m

Maxar, Microsoft

2.7 Arter

Värdearter

Inom inventeringsområdet påträffades fridlysta arter och signalarter, samt typiska arter för Natura 2000-naturtyperna 9010 (taiga), 9740 (skogsbevuxen myr) och 9070 (trädklädd betesmark). Flera av värdearterna ingår i mer än en artkategori. Artförteckningar finns i tabell C1 i bilaga C.

Av fridlysta arter noterades en sparsam förekomst av revlummer i naturvärdesbiotop 2 som är fridlyst enligt 9 § i Artskyddsförordningen. Då alla fåglar är fridlysta enligt 4 § i Artskyddsförordningen nämns här även spillkråka som observerades genom färska och gamla spår samt genom läte som noterades under fältbesöket. Spillkråkan är även utpekad i EU:s fågeldirektiv samt art- och habitatsdirektivet som en art av särskilt unionsintresse.

Värdearterna inom inventeringsområdet är främst knutna till äldre sydsvensk granskog. Exempel på värdearter knutna till äldre sydsvensk granskog är gammelgranslav som växer på gran. Bland värdearter knutna till gran- eller talldominerad kontinuitetsskog förekommer spillkråka, bronsbjon och vågbandad barkbock (figur 8).

Rödlistan

Rödlistan är en redovisning av arters relativa risk att dö ut från det område som rödlistan avser, i vårt fall Sverige. Även vanliga arter kan bli rödlistade om deras populationer befinner sig i kraftig minskning. Att en art är rödlistad innebär inte automatiskt att den omfattas av något juridiskt skydd. Däremot är listan ett viktigt hjälpmedel för att göra naturvårdsprioriteringar, i arbetet med att nå Sveriges miljömål, däribland Ett rikt växt- och djurliv.

Rödlistan är uppdelad i sex olika kategorier, var och en med sin ofta använda förkortning:

- o CR, akut hotad
- o EN, starkt hotad
- o VU, sårbar
- o NT, nära hotad
- o RE, nationellt utdöd
- o DD, kunskapsbrist

Arter i de tre förstnämnda kategorierna kallas med en gemensam term för hotade arter.

Den svenska rödlistan tas fram av Artdatabanken enligt internationella kriterier och revideras regelbundet. Den senaste rödlistan publicerades år 2020.

Inga värdearter har tidigare rapporterats från inventeringsområdet.

Figur 8. Två av de värdearter som påträffades vid inventeringen – larvgångar av vågbandad barkbock på en gran (höger) och bronhjon på en tallåga i den östra delens ungskogar. På flera grova lågor i naturvärdesbiotop 1 och 2 noterades ett stort antal gnagspår efter olika insektsarter.

Invasiva främmande arter

En invasiv främmande art påträffades vid inventeringen: blomsterlupin. Blomsterlupinen noterades i stora delar av vägrenen längs inventeringsområdets södra gräns. Artförteckning finns i tabell C2 i bilaga C.

3 Samlad bedömning

Naturmiljöerna inom inventeringsområdet utgörs främst av skogsmark som brukas med moderna skogsbruksmetoder. De högre naturvärden som har identifierats är koncentrerade till sumpskogen i den svaga sluttningen, bäcksänkan och platån med äldre barrträd i inventeringsområdets västligaste del. Även dessa delar bedöms i olika grad ha påverkats av modernt skogsbruk - sumpskogen bär dock inga spår efter att ha kalaverkats. Bäckens som rinner genom inventeringsområdet bedöms vara naturlig fram till vägtrumman, men kan i äldre tider ha ingått i närliggande system av åkerdiken.

Sumpskogen, de äldre barrträden och bäcken har avgränsats som naturvärdesbiotoper. Totalt finns tre naturvärdesbiotoper inom inventeringsområdet som tillsammans täcker omkring en fjärdedel av inventeringsområdet. Den största arealen naturvärdesbiotoper utgörs av skog följt av vattenmiljöer. Sumpskogen och bäcken är naturvärdesklass 3 och barrskogsbiotopen med sentida påverkan från skogsbruk är naturvärdesklass 4.

Sumpskogen som avgränsats till naturvärdesklass 3 har utsatts för mänsklig påverkan främst genom att omgivande biotoper har kalaverkats men även indirekt genom att omgivande biotopers markanvändningen förändrats i samband med exempelvis väg- eller husbyggnation. Trots att sumpskogen i äldre tider sannolikt plockhuggits så finns det rikligt med medelgrov till grov och variationsrik död ved. I sluttningen och sänkan förekommer allt mellan rester av lågor som knappt går att skönja under mosstäcket och färsk stående, liggande och lutande grova stammar av gran, tall och björk. Bäckens, som endast inventerats till strax utanför inventeringsområdet, bedöms preliminärt till naturvärdesklass 3. Vid en noggrann kartering av hela vattendraget uppströms skulle naturvärdesklassen kunna höjas till en högre naturvärdesklass, om bäckens storlek eller karaktär avviker från den inom inventeringsområdet.

Naturvärdena i skogarna, våtmarkerna och vattenmiljöerna är knutna till kontinuitet, låg mänsklig negativ påverkan samt naturliga successionsförlopp och störningar. Vattenmiljöerna bidrar till en variation i landskapet, utgör livsmiljöer för många växter och djur och är känsliga för åtgärder som påverkar deras hydrologi negativt. Vattenmiljöerna är särskilt känsliga för åtgärder i direkt anslutning till vattnet. Skogarna är framför allt känsliga för bruten skoglig kontinuitet och kalavverkning. Produktionsskogen däremot, vilket även omfattar ungskog i de delar som stormfölls av orkanen Gudrun, har en relativt låg betydelse för biologisk mångfald och bedöms därför inte som känslig.

Värdearterna som påträffats i inventeringsområdet är knutna till barrdominerade kontinuitetsskogar, vilka utgör viktiga livsmiljöer i ett annars fragmenterat produktionsskogslandskap. Dessa arters möjlighet till fortlevnad i

inventeringsområdet riskerar att påverkas negativt av ytterligare fragmentering eller en minskad areal av naturvärdesbiotoperna.

Andelen naturvärden i inventeringsområdet är hög i jämförelse med det omgivande landskapet i norr och söder, men något lägre i jämförelse med jordbrukslandskapet västerut och ett kluster av kontinuitetsskog i det kuperade skogslandskapet en till fem kilometer österut.

4 Referenser

Jordbruksverket 2023: Strån & blad – vegetativa karaktärer hos hävdgynnade arter i ängs- och betesmarker. Stockholm

Jordbruksverket 2017: Ängs- och betesmarksinventeringen. Metodik för inventering från och med 2016. Rapport 2017:9. Bilaga 2

Nitare, J. & Skogsstyrelsen 2019: Skyddsvärd skog: naturvårdsarter och andra kriterier för naturvärdesbedömning. Skogsstyrelsens Förlag

SIS (Svenska institutet för standarder) 2023a: Naturvärdesinventering (NVI) – kartläggning och värdering av biologisk mångfald – krav och riktlinjer. Svensk standard SS 199000:2023. SIS Förlag AB, Stockholm.

SIS (Svenska institutet för standarder) 2023b: Teknisk specifikation. Naturvärdesinventering (NVI) – kartläggning och värdering av biologisk mångfald – dataproduktspecifikation och listor med biotopbeteckningar. Svensk standard SS 199000:2023. SIS Förlag AB, Stockholm.

Strand, M., Aronsson, M. & Svensson, M. 2018: Riskklasser och kriterier från rapporten "Klassificering av främmande arters effekter på biologisk mångfald i Sverige – ArtDatabankens risklista". SLU Artdatabanken, Uppsala.

Trafikverket 2012: Metod för översiktlig inventering av artrika väggkantsmiljöer. Rapport: 2012:149. Bilaga 3

Övrig geografisk information

Jordbruksverket 2025: Databasen TUVÅ. <https://jordbruksverket.se/e-tjanster-databaser-och-appar/e-tjanster-och-databaser-stod/tuva>. Hämtat 2025-04-29

Lantmäteriet 2025: Ortofoto historiska Visning. <https://www.lantmateriet.se/sv/geodata/vara-produkter/produktlista/ortofoto-historiska-visning>. Hämtat 2025-04-29

Länsstyrelserna 2025: Länsstyrelsernas geodatakatalog. <https://ext-geodatakatalog.lansstyrelsen.se/GeodataKatalogen/>. Hämtat 2025-04-29
- Nationella värdetrakter

Naturvårdsverket 2025: Naturvårdsverkets metadatokatalog för geodata. <https://geodatakatalogen.naturvardsverket.se>. Hämtat 2025-04-29
- Våtmarksinventeringen VMI
- Riksintresse naturvård
- Riksintresse friluftsliv
- Skyddade områden: djur- och växtskyddsområden
- Skyddade områden: kulturresevat

- Skyddade områden: nationalparker
- Skyddade områden: naturreservat
- Skyddade områden: naturvårdsområden
- Skyddade områden: naturminnen
- Skyddade områden: biotopskyddsområden
- Skyddade områden: interimistiska förbud
- Skyddade områden: Art- och habitatdirektivet (Natura 2000, SCI, SAC)
- Skyddade områden: fågeldirektivet (Natura 2000, SPA)
- Skyddsvärda statliga skogar

SGU 2025: Kartvisare. <https://www.sgu.se/produkter-och-tjanster/kartor/kartvisaren/> Hämtat 2025-04-29

- Berggrund 1:50 000 – 1:250 000
- Jordarter 1:25 000 – 1:100 000

Skogsstyrelsen 2025: Geodata att använda i eget GIS
<https://www.skogsstyrelsen.se/sjalvservice/karttjanster/geodatatjanster/> Hämtat 2025-04-29

- Avverkningsanmälda områden
- Biotopskydd
- Naturvårdsavtal
- Nyckelbiotoper – Skogsstyrelsen
- Nyckelbiotoper – storskogsbruket
- Objekt med naturvärden
- Sumpskogar
- Utförda avverkningar

Vatteninformationssystem Sverige (VISS) 2025: Vattenkartan. <https://ext-geoportal.lansstyrelsen.se/standard/?appid=1589fd5a099a4e309035beb900d12399> Hämtat 2025-04-29

SLU ArtDatabanken 2025a: Uppgifter om artförekomster inom xx km, inklusive sekretessbelagda fynd, har erhållits från ArtDatabanken 2025-xx-xx

SLU ArtDatabanken 2025b: Artportalen. <https://artportalen.se>
- uppgifter om artförekomster (exklusive sekretessbelagda fynd) inom xx km.
Hämtat 2025-04-29

Bilaga A: Metodik

Naturvärdesinventeringen gjordes enligt svensk standard SS 1999000:2023 (SIS 2023a-b) med detaljeringsgrad detalj. Det innebär att naturvärdesbiotoper ned till en storlek av 1000 m² eftersöktes och kartlades i fält.

Naturvärdesinventeringen utfördes med följande tillägg:

- *Detaljerad redovisning av artförekomst.* Tillägget innebär att artfynd har koordinatsatts med hög noggrannhet. Det gäller fynd av fridlysta arter, rödlistade arter och övriga värdearter samt invasiva främmande arter. Vi eftersökte arter i den utsträckning det behövdes för att kunna göra en säker naturvärdesbedömning och avgränsning av naturvärdesbiotoper.

Naturvärdesbiotoper avgränsades och deras betydelse för biologisk mångfald bedömdes enligt en skala med fyra naturvärdesklasser (1, 2, 3 och 4):

- naturvärdesklass 1 – högsta naturvärde: mycket stor särskild betydelse för biologisk mångfald
- naturvärdesklass 2 – högt naturvärde: stor särskild betydelse för biologisk mångfald
- naturvärdesklass 3 – påtagligt naturvärde: påtaglig särskild betydelse för biologisk mångfald
- naturvärdesklass 4 – visst naturvärde: viss särskild betydelse för biologisk mångfald

Området besöktes i fält vid två tillfällen den 10 april och den 25 april 2025.

Naturvärdesbedömningarna grundar sig på slutsatser från fältbesök och annan tillgänglig kunskap om inventeringsområdet.

Ytterligare kunskap om inventeringsområdet har hämtats från SLU ArtDatabanken (2025a, b), Naturvårdsverket (2025), Skogsstyrelsen (2025), SGU (2025) och Vatteninformationssystem Sverige (2025). Vi har också använt historiska ortofoton (Lantmäteriet 2025) som stöd vid fältinventering och naturvärdesbedömning.

Naturvärdet bedömdes utifrån bedömningsgrunderna artvärden och biotopvärden. I bedömningen av artvärde har vi även beaktat skyddsklassade arter (arter som enligt Artdatabankens riktlinjer bör hanteras med sekretess). Dessa redovisar vi dock inte i respektive naturvärdesbiotops beskrivning.

I naturvärdesbedömningen ingår att bedöma om naturmiljön i naturvärdesbiotoper utgör Natura 2000-naturtyp. Bedömningen görs med hjälp av Naturvårdsverkets vägledningar för svenska naturtyper i habitatdirektivets bilaga 1 (Naturvårdsverket 2023) och utgår från kvalitetskriterier med avseende på egenskaper, strukturer och störning samt från förekomst av typiska arter för naturtypen. Denna bedömning

används vid beskrivningen av naturmiljön och dess kvalitet, men innebär inte att en naturvärdesbiotop som utgör en Natura 2000-naturtyp är ett skyddat område.

I en naturvärdesinventering enligt svensk standard ingår också att dela in inventeringsområdet i så kallade landskapsområden och bedöma om dessa utgör värdelandskap eller inte. Ett landskapsområde är ett avsnitt av landskapet med karaktärsdrag som gör att det skiljer sig från angränsande landskapsavsnitt. De landskapsområden som har särskild betydelse för biologisk mångfald klassas som värdelandskap. Värdebedömningen grundar sig bland annat i mängden naturvärdesbiotoper, grad av fragmentering och förutsättningar för överlevnad och spridning av värdearter på landskapsnivå.

Begränsningar och osäkerheter

Naturvärdesinventeringen omfattar samtliga naturmiljöer i inventeringsområdet. Undersökningar under ytan i vattenmiljöer ingår dock inte i uppdraget, vilket innebär att bedömningarna i dessa miljöer i de flesta fall är preliminära. För att göra säkra naturvärdesbedömningar krävs en fördjupad inventering av vattenmiljöer.

Bilaga B: Naturvärdesbiotoper

Bilagan beskriver naturvärdesbiotoper i inventeringsområdet. Redovisningen av biotoper börjar på nästa sida. En översiktskarta med alla naturvärdesbiotoper finns i Figur 6. Naturvärdesinventeringen omfattar naturvärdesklass 1–4. Vid naturvärdesinventeringen identifierades 3 naturvärdesbiotoper.

1 Blandsumpskog

Naturvärdesklass	Naturtyp	Preliminär bedömning	Preliminär avgränsning	Fortsätter utanför
Naturvärdesklass 3 – visst naturvärde	Skog och buskmark	Nej	Nej	Ja
Biotoptyp	Förklaring till preliminär bedömning			
sumpskog, lövblandad barrskog				
Natura 2000-naturtyp				
NVIO1 Ej Natura 2000-naturtyp				
Beskrivning	Biotopvärden			
Sluttande blandsumpskog med kontinuitet i trädskiktet. Trädskiktet domineras av olikåldrig gran med stort inslag av tall, glas och vårtbjörk samt mindre inslag av klibbal, viden och skogsek. De äldsta träden bedöms vara strax över hundra år. Död ved förekommer rikligt i form av lågor, torrträd, högstubbar och vindfällen i alla nedbrytningsstadier. Fältskiktet är glest och utgörs av bland annat vecketåg, blåbär, lingon och harsyra. Bottenskiktet domineras av en artrik mossflora som består av vanliga mossor, bitvis dominerad av vitmossor, samt av levermossor längs bäcken. Sumpskogen bär inga sentida spår av skogsbruk men har troligen brukats i äldre tid då de äldsta träden kan ha plockhuggits. Skogen omges av ungskog, kalhyggen, väg och ett äldre gallrat barrbestånd. Genom skogen rinner även bäcken i naturvärdesbiotop 3.	Olikåldrig barrdominerad sumpskog i sluttning med rikliga förekomster av död ved. Inga sentida spår av skogsbruksåtgärder och positiv påverkan från vattendraget i naturvärdesbiotop 3 motiverar ett högt biotopvärde.			
	Artvärden			
	Sparsam förekomst av värdeart med påtagligt signalvärde och måttlig förekomst av värdearter med visst signalvärde ger ett visst artvärde.			
	Värdearter observerade			
	spillkråka ^{NT} , vågbandad barkbock, bronzhjon,			
	Värdearter kända sedan tidigare			
	Invasiva främmande arter			
	Referenser			
	Datum för fältbesök			
	2025-4-10			
	Inventare			
	Jonatan Strandberg			

Jonatan Strandberg

Figur 9. Sumpskogen i naturvärdesbiotop 1 med stående, lutande och liggande död ved samt sockelbildning på de olikåldriga träden.

2 Äldre gallrad barrblandskog

Naturvärdesklass	Naturtyp	Preliminär bedömning	Preliminär avgränsning	Fortsätter utanför
Naturvärdesklass 4 – visst naturvärde	Skog och buskmark	Nej	Nej	Ja
Biotoptyp	Förklaring till preliminär bedömning			
barrblandskog, mogen produktionsskog				
Natura 2000-naturtyp				
NVIO1 Ej Natura 2000-naturtyp				
Beskrivning	Biotopvärden			
Barrskogsplatå ovan en bäcksänka med hundra till hundrafemtioåriga granar och tallar. Trädsiktet domineras av äldre gran och tall med inslag av självföryngrade ungtallar och unggranar. Död ved förekommer sparsamt i form av döende grova träd, stående och rotvälta stubbar samt av gamla grova tall- och grangrenar på marken. Fältsiktet utgörs av bland annat kruståtel, lingon och blåbär. Revlummer förekommer sparsamt, cirka en kvadratmeter. Bottensiktet utgörs sparsamt av vitmossefläckar men i övrigt av vägg- och husmossa. Det blandade barrbeståndet har gallrats i sen tid, flera gamla träd har avverkats och gläntor har öppnats upp mellan de kvarstående träden. Gamla barrträd förekommer idag sällsynt i södra Sverige och trots en endast grundläggande ekologisk funktion bedöms träden vara viktiga för olika arter knutna till strukturer som hör till gamla och grova träd.	Barrskogsplatå med äldre barrträd. Den måttliga förekomsten av flera gamla och grova till mycket grova granar och tallar motiverar ett påtagligt biotopvärde. Den sparsamma förekomsten av grov död ved och det begränsade antalet träd till följd av skogsbruksåtgärder sänker värdet. Biotopvärdet bedöms sammantaget vara visst.			
	Artvärden			
	Sparsam förekomst av värdeart med påtagligt signalvärde och måttlig förekomst av värdearter med visst signalvärde ger ett visst artvärde.			
	Värdearter observerade			
	spillkråka ^{NT} , vågbandad barkbock, bronsbjörn			
	Värdearter kända sedan tidigare			
	Invasiva främmande arter			
	Referenser			
	Datum för fältbesök			
	2025-4-10			
	Inventare			
	Jonatan Strandberg			

Figur 10. En gammal och strovuxen gran i naturvärdesbiotop 2.

3 Bäck

Naturvärdesklass Naturvärdesklass 3 – påtagligt naturvärde	Naturtyp Vattendrag	Preliminär bedömning Ja	Preliminär avgränsning Ja	Fortsätter utanför Ja
Biotoptyp bäck Vattendrag i finkorniga sediment	Förklaring till preliminär bedömning Vid fältbesöket noterades en måttlig förekomst av värdearter med ett visst signalvärde, knutna till den omgivande strandmiljön. Detta ger ett visst artvärde, men då arter inte inventerats under vattenytan bedöms artvärdet preliminärt vara högre baserat på biotopens kvaliteter. Ej undersökt i sin helhet.			
Natura 2000-naturtyp NVI01 Ej Natura 2000-naturtyp				
Beskrivning Naturlig bäck som rinner genom sandig morän. Vattendraget bildar en slingrande fåra kantad av sumpskog och ett stort antal lutande och liggande träd över loppet. Bäckens är cirka en till som bredast två meter bred men är övervägande smal och slingrande i sitt lopp. Svämplanet varierar längs loppet men bedöms vara minst två meter längs hela bäcken och betydligt större i vissa avsnitt. Botten är sandig med inslag av mindre stenar och död ved. Strandkanten präglas i delar av rotvältor men företrädesvis av mossbäddar tvärt slutande kanter. Vattendragets källa har inte kartlagts men bedöms vara beläget cirka fem hundra meter norr om den avgränsande biotopens gränser. Loppet rinner ut i en vägtrumma som fortsätter i ett äldre åkerdike. Bäckens bedöms vara av stor betydelse för den omgivande sumpskogen och för att bidra till variation i landskapet.	Biotopvärden Naturlig bäck med slingrande lopp, stort svämplan och ett intensivt samspel med omgivande sumpskog. Biotopvärdet bedöms vara påtagligt.			
	Artvärden Sparsam förekomst av en artrik mossflora med ett visst signalvärde ger ett lågt artvärde, men då arter inte inventerats under vattenytan bedöms artvärdet preliminärt vara högre baserat på biotopens kvaliteter.			
	Värdearter observerade			
	Värdearter kända sedan tidigare			
	Invasiva främmande arter			
	Referenser			
	Datum för fältbesök 2025-04-10, 2025-04-25			
	Inventare Jonatan Strandberg			

Figur 11. En av bäcken i naturvärdesbiotop 3:s många slingrande avsnitt.

Bilaga C: Artförteckning

Bilagan redovisar värdearter och invasiva främmande arter som förekommer i inventeringsområdet.

Värdearter påträffade vid inventeringen

Tabell C12. Fridlysta arter, rödlistade arter och övriga värdearter som påträffades i inventeringsområdet under inventeringen. I redovisningen ingår endast de fåglar som är rödlistade eller är betecknade med B i bilaga 1 till artskyddsförordningen, även om alla vilda fåglar är fridlysta enligt artskyddsförordningen 4 §. Rödlistekategori (2020) anges med nära hotad (NT), sårbar (VU), starkt hotad (EN) och akut hotad (CR). Signalart (S) anger om arten finns upptagen i någon officiell lista över signalarter (Jordbruksverket 2017 och 2023, Skogsstyrelsen 2019, Trafikverket 2012). Nyckelart (N) betecknar sådana arter som har stor positiv betydelse för ekosystem i förhållande till sin egen biomassa. Typisk art anger för vilka av de i närområdet förekommande Natura 2000-naturtyperna som arten är typisk för. Natura 2000-naturtyp redovisas endast med kod.

Svenskt namn	Vetenskapligt namn	Rödliste-kategori	Fridlyst enligt §	Signalart/ Nyckelart	Typisk art
bronsbjörn	<i>Calicium denigratum</i>			S	9010
gammelgranslav*	<i>Lecanactis abietina</i>			S*	9070
spillkråka	<i>Dryocopus martius</i>	NT	4	S	9010
vågbandad barkbock	<i>Semanotus undatus</i>			S	
revlumner	<i>Perisoreus infaustus</i>		9		

*Arten bedöms med sin förekomst inom inventeringsområdet ha ett visst signalvärde som indikerar kontinuitet i förekomsten av äldre granar.

Invasiva främmande arter

Tabell C23. Invasiva främmande arter som påträffades i inventeringsområdet vid inventeringen eller är rapporterade från inventeringsområdet sedan tidigare (markerade med *; SLU Artdatabanken 2025). Arterna finns antingen med på EU:s förteckning över invasiva främmande arter (enligt EU:s förordning 1143/2014), eller pekas ut av Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten som mest problematiska bland främmande arter (nationell förteckning). Som invasiva främmande arter har vi även inkluderat arter som har klassificerats med mycket hög eller hög risk för invasivitet av ArtDatabanken (Strand m.fl. 2018), även om de inte finns i ovanstående förteckningar.

Svenskt artnamn	Vetenskapligt artnamn	Förteckning	Risk för invasivitet
Blomsterlupin	<i>Lupins polyphyllus</i>	Nationell	Mycket hög

Naturvärdesinventering inför upprättande
av ny detaljplan för fastigheten Lekaryd
3:21 i Alvesta kommunav, Kronobergs län

ecorain